

KURYER LITEWSKI

w Wilnie we Srodę dnia 25 Lutego v. s. 1825 roku.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

W i l n o .

Tegoroczny karnawał skończył się w tutejszém mieście, przez uczynki chrześciańskiej bliźniego miłości. Z wieczorów tańcujących, składkowych, jakie tu w każdym tygodniu karnawału dawane były, pozostającą od wydatków resztę rub. ass. 450, oddano dla ubogich pod opieką Towarzystwa Dobroczynności zostających. Ostatni zaś z powyższych wieczorów poświęcony został na wsparcie zniszczonych powodzią w St. Petersburgu. Damy szczególnie zatrudniały się rozdawaniem biletów, a ogólnie zebrana z tego summa wyniosła za wyprzedanych biletów 621: czer. zł. hol. 6, rub. sr. 815 kop. 50 i rub. ass. 1,960; co wszystko redukując na assygnaty, podług kursu, wynosi w ogóle sumę r. ass. 5,093 kop. 50, którą całkowicie oddano JW. Wileńskiemu Cywilnemu Gubernatorowi, dla przesłania do Komitetu Naywyższą Wolą w Stolicy ustanowionego. Koszt na utrzymanie tego wieczora, zastąpiony został zupełnie z pierwszey składki, na wieczory karnawałowe złożoney, który znacznie się umniejszył ofiarą muzyki kościoła katedralnego, przez odstąpienie należney im opłaty rub. sr. 36, tudzież JJPP. Malinowskich, utrzymujących sale redutowe, przez odstąpienie podobnie rubli srebr. 50.

Ostatnia data gazet sankt-petersburskich jest d. 18 lutego.

Przez Naywyższy Ukaz do Rządzącego Senatu pod dniem 29 stycznia, odstawionemu za potwierdzonym przez NAs d. 14 marca 1817 roku dekretem sądu wojskowego, ze służby z zastrzeżeniem, nieprzeznaczania do żadnych obowiązków, kapitanowi 2giey rangi *Samarinowi*, naymilszowie, wiewiey dozwolono wchodzić do służby koronney lub od wyboru obywateli zależącej.

Przez Naywyższe Ukazy do kapituły orderów rossyjskich, naylaskawiey mianowani kawalerami:

D. 29 stycznia. Baron *Rosenkampf*, major korpusu inżynierów dróg komunikacyi, orderu s. *Anny* 2giey klasy.

Tęże daty. Na podanie JEHO CESARSKIEJ WYSOKOŚCI CESARZEWICZA i WIELKIEGO XIAŻĘCIA KONSTANTEGO PAWŁOWICZA, za odznaczającą się gorliwość ku służbie marszałkowie powiatów, ostrogskiego *Pruszyński* i owruckiego *Czerniachowski*, orderem s. *Włodzimierza* 4tey klasy.

D. 30 stycznia. Na podanie zwierzchności naylaskawiey mianowani kawalerami: orderu s. *Włodzimierza* 3ciey klasy, pólkownik *Linden*; tegoż orderu 4tey klasy: pólkownik *Sattler*, major *Popow*, sztabs-kapitan *Langamer*, sztabs-kapitan *Pankratjew*, urzędnicy rangi 3mej lekarzy: *Pawłow* i *Naumow*; orderu s. *Anny* 2giey klasy: radca wojskowy *Kwist* i podpólkownik *Nosow* 1szy. Tęże orderu 3ciey klasy: kapitan *Broterus*, i sztabs-lekárz rangi 4tey klasy *Szirmer*. Udarowani brylantowanemi znakami orderu s. *Anny* 2giey klasy, starsi adjutanci Głównego sztabu 1szej Armii: orszaku J. C. M. wydziału kwatermistrzowskiego pólkownik *Beirauch*, podpólkownik *Peutling*. Z nich sztabs-kapitan *Pankratjew*, za chwa-

lebny uczynek, okazany w czasie gaszenia pożaru, zdarzonego we wsi *Patakach*, w powiecie wolkowskim, gdzie z narażeniem własnego życia, uratował dziecię z domu, ze wszech stron płomieniami objętego. Wszyscy inni za gorliwość w służbie.

Tęże daty. Na przedstawienie zwierzchności naylaskawiey mianowani kawalerami orderu s. *Włodzimierza* 4tey klasy: radca kollegialny, baron *Wrangel*, professor liceum carsko-sielskiego i ślachtetney przy niem pensyi, i grodzieński sprawnik ziemski *Dobrzylewski*. Orderu s. *Anny* 2giey klasy: podpólkownik *Ulczycki*, dozorca szpitala ołyckiego i radca honorowy *Botwinko*, radca Rządu gubernialnego grodzieńskiego; tegoż orderu 3ciey klasy: rangi 12stey klasy *Orłow*, unterceigwachter garnizonu artylleryyskiego w Kronsztadzie; z nich *Botwinko*, za odznaczenie się w działaniu na śledztwie, o towarach tajemnie przywiezionych zza granicy przez dystancją pograniczną słomiżską; *Orłow* za czyn miłości bliźniego, wczasie byłego w Kronsztadzie d. 7 listopada r. z. wylewu przez uratowanie tonących dwóch maytków i jednego włościanina: inni wszyscy za gorliwą służbę.

W Naywyższym Ukazie, objawionym Rządzącemu Senatowi, d. 15 stycznia, przez Ministra Skarbu, wyrażono: „Dopełniając postanowienia Rady Państwa z dnia 14 kwietnia 1824 roku, tenże P. Minister Skarbu, uwiadomił Komitet PP. Ministrów, o stopniowem zmniejszeniu poboru na powinności ziemskie w gubernii sankt-petersburskiej, od czasu objęcia w niey rządów teraźniejszego P. Gubernatora Cywilnego, i o zrobionem na trzy lata teraz zaczęte, nowem niżeniu ceny od koni pocztowych. Na skutek czego Komitet PP. Ministrów postanowił: ze względu na okazaną przez P. Gubernatora pieczołowitość o zmniejszenie poboru na powinności ziemskie, oświadczyć mu N a y w y ż s z e podziękowanie, po otrzymaniu na to zezwolenia JEHO CESARSKIEJ MOŚCI.“

Przez Naywyższy Ukaz, objawiony Rządzącemu Senatowi, przez P. Sprawującego ministerium spraw wewnętrznych, d. 26 stycznia, wyrażono: „CESARZ JEHO MOŚĆ, na przedstawienia Gubernatorów Cywilnych, slobodzko-ukraińskiego i Twerskiego, dnia 10 stycznia roku teraźniejszego N a y w y ż e y r o z k a z a ć r a c z y ł: przeznaczyć do pierwszego, ze względu na to, że w gubernii slobodzko-ukraińskiej znajdują się osady wojskowe, dwóch urzędników, a do ostatniego jednego urzędnika do szczególnych poleceń, z pensją dla każdego po tysiąc rubli na rok z Podskarbstwa Państwa.“

Przez Ukaz dnia 27 stycznia, Rządzący Senat ogłosił postanowienie Komitetu Ministrów, potwierdzone przez J. C. M., zalecające, ażeby wszystkie zakłady skarbowe, wyjąwszy CESARSKI Dom wychowania, nie innych sukien, wyrobów i materii wełnianych na swe potrzeby używały, tylko z fabryk rossyjskich.

Przez Ukaz z dnia 27 stycznia, Senat Rządzący ogłosił, że Kawaler *Zea-Bermudez*, uznany jest konsulem jeneralnym hiszpańskim w Rossyi.

Gazeta senacka z dnia 14 t. m. ogłosiła, przywilej wyłączny, wydany na lat 10, obywatelowi sankt-petersburskiemu, *Kukinowi*, na wyrabianie skór, sposobem przez niego wynalezionym. CESARZ JEGOMOŚĆ w nagrodę za tak ważny wynalazek rozkazał, ażeby opłata od przywileju, zastąpioną była z Gabinetu J. C. M.

KRÓLESTWO POLSKIE.

Warszawa dnia 4 marca.

(z Gazety Warszawskiej).

Wypis z Protokołu Sekretaryatu Stanu Królestwa Polskiego.

z Bożej Łaski,

MY ALEXANDER PIERWSZY,

CESARZ WSZECH ROSSYY, KRÓL POLSKI,

etc. etc. etc.

Wszem w obec i każdemu, komu o tém wie-
dzieć należy, wiadomo czyniemy;

Zapatrzywszy się na Art. 31 i 87 Ustawy Kon-
stytucyjney Królestwa Naszego Polskiego, tu-
dzież na Art. 90 91 i 93 Statutu Organicznego o
Reprezentacyi Narodowej;

Postanowiliśmy zwołać obie Izby Sejmowe
w Stołecznem Mieście Naszém w Warszawie:

Sejm otwartym będzie 15 maja, zostanie zaś
zamkniętym 15 czerwca roku bieżącego.

Posłowie i Deputowani od gmin zgromadzą
się w rzeczoney Stolicy Naszey, na dni siedm
przed otwarciem Sejmu, dla udowodnienia przed
Senatem ważności swych wyborów;

Senatorowie Naszego Królestwa Polskiego
zjadą się przeto w teyże Stolicy w tymże samym
czasie.

Senatorowie, Posłowie i Deputowani!

Dwa Sejmy poprzedziły Sejm dziś zwołują-
oy się. Sejm r. 1818 kierowany duchem zgody
i jednności, naysławniejszym potrzebom Ojczyzny
zadość uczynił, za pomocą praw mądrych i Ustaw
Narodowych;

Sejm r. 1820 tracąc czas drogi na ocznych
niesnaskach, nie zostawił prawie prac swoich sła-
du. — Tak przeciwne wypadki nie będą dla was
atracone, potrafiacie uniknąć, pooblebiamy Sobie, i
omamień źle wyrozumianey miłości własney, i nie-
szczęsnych skutków niezgody.

Wierni powołaniu waszemu roztrząsać be-
dziecie z umiarkowaniem ważne Projekta, które
pod Obrady wasze wniesionemi zostają; a korzy-
stając z przestrogi doświadczenia, używać będziecie
po raz trzeci, najsławniejszego z nadanych Wam
Przywilejów; z tą miłością dobra publicznego, któ-
ra niewątpliwie, iż was wszystkich ożywia; i u-
dzieli wam niezaprzeczone prawo, do wdzięczno-
ści waszych współobywateli.

Przytem zapewniamy was o życzliwości Na-
szey Królewskiej, Bożkiej was poręczając opie-
ce. — Dan w Carskiem-Siele dnia 15 lutego 1825 r.
(Podpisano) ALEXANDER.

przez CESARZA i KRÓLA

Minister Sekretarz Stanu, w Zastępstwie Je-
nerał Brygady,

(L. S.) Radca Stanu, Dyrektor Jeneralny: Ste-
fan Hrabia Grabowski.

Zgodno z Oryginałem: Minister Sekretarz
Stanu, w Zastępstwie Jeneral Bryg. Radca Stanu,
Dyr. Jlny (podp.) Stefan Hr. Grabowski.

Za zgodność: Minister Spraw Wewn. i Policyi
(podp.) T. Mostowski.

Par la grâce de Dieu

NOUS ALEXANDRE I.
EMPEREUR DE TOUTES LES RUSSIES,
ROI DE POLOGNE etc. etc. etc.

Fidèle aux sentimens et aux vœux paternel-
les qui Nous ont portés à accorder de Notre pro-
pre mouvement à Nos sujets du Royaume de Po-
logne, la Charte Constitutionnelle dans le but de
maintenir dans toutes les classes des habitans, la
paix, la concorde et l'union si nécessaires à leur
bien-être;

Soigneux d'écarter les dangers que l'abus

qu'on a fait d'une de ses dispositions a déjà pro-
duits, et pourrait reproduire encore;

Considérant que la publicité des débats dans
les deux Chambres, portant les Orateurs à con-
sultier d'avantage une popularité éphémère, que
l'utilité de la chose publique, a fait dégénérer ces
débat en vaines declamations propres à détruire
cette union si désirée, et en a banni le calme et
la dignité qui doit presider à toute deliberation
importante;

Voulant remédier au mal dans sa source,
prévenir la nécessité de toute influence sur les
élections et les opinions, et faire jouir Nos sujets
du Royaume de Pologne de tous les bienfaits que
leur a assurés la Charte, Nous avons résolu de
consolider Notre ouvrage, en modifiant, par un ar-
ticle additionnel, une de ses dispositions reglemen-
taires dont l'expérience Nous a signalé les gra-
ves inconvéniens;

A cet effet Nous avons décrété et décrétons
ce qui suit:

Article Additionnel.

Les séances d'ouverture et de clôture de la
diète, ainsi que celles où se promulguera la San-
ction Royale aux projets de lois, continueront à
être publiques, comme par le passé, en observant
les Sollemnités accoutumées.

Pour l'élection des Commissions ainsi que
pour les délibérations et discussions quelconques,
les deux Chambres se constitueront toujours en
Comité particulier.

Cet Article est déclaré faire partie intégran-
te et inséparable de la Charte constitutionnelle.

Le Président du Sénat et le Maréchal de la
Chambre des Nonces sont chargés, sur leur respon-
sabilité personnelle, de veiller à son exécution.

Donné à Tsarskoe-Selo le 1 (15) février 1825.

(signé) ALEXANDRE.

par l'Empereur et Roi.

Le Ministre Secrétaire d'Etat en
remplacement

Le Général de Brigade Conseiller
d'Etat, Directeur général

(signé) Comte Etienne Grabowski.

z Bożej Łaski

MY ALEXANDER PIERWSZY,

CESARZ WSZECH ROSSYY, KRÓL POLSKI

etc. etc. etc.

Wierni uczuciom i Ojcowiskim zamiarom,
które Nami powodowały do nadania, z własnego
Naszego natchnienia, poddanym Naszym Kró-
lestwa Polskiego, Ustawy Konstytucyjney, w celu
utrzymania we wszystkich klassach mieszkańców,
pokoju zgody i jednności, tak potrzebney dla ich
swobodnego bytu;

Troskliwi o oddalenie niebezpieczeństw, ja-
kie nadużycie jednego z przepisów teyże Ustawy
już sprawiło, i jeszcze wznowićby mogło;

Zważywszy, iż publiczne odbywanie narad w
obu Izbach Sejmowych, pobudzając mówców do
powodowania się raczej chwilową wziętością, niż
korzyścią rzeczy publiczney, zamienilo takowe na-
rady w cześć deklamacye, zdolne do zniszczenia
tey jednności tak pożądanej i oddaliło od nich umiar-
kowanie i poważną dośrodkowość, która każdej wa-
żney naradzie towarzyszyć winna;

Choćże zaradzić złemu w samym zarodzie, za-
pobiedz potrzebie wszelkiego wpływu na wybory
i zdania, a przytém zapewnić poddanym Naszym
Królestwa Polskiego, używanie wszelkich dobro-
dzieństw, które im Ustawa Konstytucyjna zabez-
pieczyła; Zamierzylismy ustalić dziło Nasze,
zmieniając Artykułem dodatkowym, jedno z roz-
porządzeń jego parządko ych, którego doświad-
czenie wykryło Nam ważne niedogodności.

W tym celu Postanowiliśmy i Stanowimy co
następuje:

Artykuł dodatkowy.

Posiedzenia przeznaczone na otwarcie i zam-
knięcie Sejmu, oraz te, w których ogłaszać się be-
dzie Sankcyja Królewska, dana projektom do praw,

odbywać się będą jak dawniej publicznie, z zachowaniem zwyczajnych uroczystości;

Na wybory zaś Kommissyów i inne jakiegokolwiek narady i dyskusye, Izby zamieniać się zawsze będą w Wydział tajny.

Artykuł niniejszy ogłoszony zostaje jako składający część Ustawy Konstytucyjney i od niej nieoddzielny.

Wykonanie onego Prezesowi Senatu oraz Marszałkowi Izby Poselskiej, pod osobistą ich odpowiedzialnością, Polecamy.

Dan w Carskiem-Siele dnia 1 (13) lutego 1825.
(L. S.)

Zgodno z Oryginałem:

Radca Sekretarz Stanu, Jenerał Brygady
Kossęcki.

— Dnia 4. —

(z Kurjera Warszawskiego.)

JW. Rzeczywisty radca stanu, Baykow, przybył do Warszawy.

Zdaje się jakby dopiero teraz rozpoczęła się zima, wczoraj tyle śniegu upadło, że tegoż dnia używano sanney po ulicach Warszawy. Dzisiaj zimna stopni 10.

FRANCYA

Paryż dnia 15 lutego.

(z Gazety Warszawskiej.)

Wczoraj o godzinie 11stej przed południem odprawiono się w kaplicy Thuilleryjskiej załobne nabożeństwo za duszę Xięcia Berry.

Onegdaj wieczorem przybył z Londynu go-niec do posła hiszpańskiego przy dworze tutejszym, i natychmiast udał się w dalszą drogę do Madrytu. Mniemają, iż wiezie odpowiedź gabinetu angielskiego na przełożenia Pana los Rios, nadzwyczajnego posła hiszpańskiego w Londynie.

Dnia 12 b. m. uwięziono tu Pana Ouvard, głównego liwranta wojska naszego podczas wojny w Hiszpanii roku 1823, tudzież Pana Rollac, i kilku innych jego współników. Nazajutrz zapieczętowano papiery Pana Ouvard.

O b r a d y I z b.

I z b a P a r ó w.

Kancelarz miał d. 14 b. m. długą mowę popierając projekt do prawa względem zniewagi kościołów. Żądał, aby ta zbrodnia była karana, jak oycobójstwo, i odwoływał się do prawa Rzymskiego: *Sacrum sacrove commendatum qui clepsit rapseritque, parricida esto.* Głos swój zakończył temi słowy: „Czyliż Francya miałaby okazać mniejszą gorliwość oświętą swoją religią, niż poganie o swoje bożki?”

Dnia 14 b. m. odbywały się dalsze obrady o projekcie do prawa względem zniewagi kościołów. Margrabia Bonnay radził niejaka odmianę pierwszego artykułu, przeciwko której oświadczył się kancelarz. Wnieściono potem wiele innych odmian. Na sessyi dnia 17 b. m. po przyjęciu trzech pierwszych artykułów wspomnianego projektu. Margrabia Lally radził, aby zamiast kary śmierci za znieważenie poświęconey hostyi i świętych rzeczy kościelnych, postanowiono karę więzienia. Wniosek ten większością 110 głosów przeciwko 101 odrzucono.

I z b a D e p u t o w a n y c h.

Na sessyi d. 11 b. m. postanowiono rozpocząć d. 17 b. m. obrady względem projektu do prawa o wynagrodzenie Emigrantów, i zapisało się 30 członków mających mówić za projektem, a 24 przeciw projektowi.

Dnia 14 b. m. przeczytano petycją niejakego Guerin, o przywrócenie cechów rozmaitych rzemiosł. Pan Benjamin Constant radził odrzucić tę prośbę, lecz Izba postanowiła odesłać ją do właściwego ministra.

— Dnia 16. —

Posłowie zagraniczni złożyli wczoraj hołd uszanowania Królowi Jmci i rodzinie jego.

Ogłoszono, iż ani jenerałowie porucznicy, ani prefekci departamentów, nie będą wezwani na koronację do Rheims.

— Dnia 17. —

Wczoraj przewodniczył Król Jmci na radzie ministrów, na której się także Delfin znajdował.

Pan Riccardo, który się podjął pożyczki greckiej w Londynie, zastrzegł sobie, aby rząd grecki w tym roku żadnej innej pożyczki nie zaciągał. Z tego powodu Pan Luriotis, deputowany grecki, oświadczył Panu Cottier i współnikom jego, iż nie może z nim zawrzeć układu o pożyczkę. Zdaje się, iż bankierowie angielscy powiększyli tę pożyczkę, a że na obligacjach jej uzyskać można w Londynie półtora procentu, widać więc, iż kredyt, jaki rząd grecki znalazł w Paryżu, miał zapewne pomyślny wpływ na tę cenę.

— Dnia 18. —

Onegdaj zrana rozdano członkom Izby Deputowanych zdanie sprawy kommissyi względem wydatków na wojnę hiszpańską z dołączeniem pismami, protokółami posiedzeń kommissyi, oraz wyjątkami z raportów wyższych oficerów i intendentów wojska Hiszpanii. Wszystko zajmuje 5 tomów in quarto, a samo zdanie sprawy ma 563 stronice.

— Dnia 19. —

Mianowanie Xiążęcia Northumberland nadzwyczajnym posłem angielskim przy Monarsze naszym, na czas koronacji jego, sprawiło taką radość w całym hrabstwie Northumberland, iż 40 Lordów lub osób znakomitej szlachty, chce swoim kosztem towarzyszyć wspomnianemu Xięciu do Rheims, dla składania orszaku, odpowiadającego wysokiemu stopniowi poselstwa jego.

Dnia 14 b. m. przeczytano petycją jenerała Pitou, podaną imieniem towarzystwa katolickiego i rojalistowskiego, gminy S. Rocha, o wystawienie kaplicy na miejscu, gdzie był dawny teatr opery. Pan Chabrol oświadczył, iż na ten cel zebrano już składkę w ilości 900,000 franków. Była potem mowa o wyborze Pana Lebeau członka Izby. Jenerał Foy twierdził, iż na zgromadzeniu obwodowym departamentu Sekwany i Oazy zaszyły rozmaite nieprzyzwoitości, aby Pan Lebeau został obranym. Izba atoli uznała ważność wyboru. Nakoniec minister spraw wewnętrznych podał projekt do prawa względem zniesienia lekarskiego sądu przysięgłych, i utworzenia niższych szkół lekarskich.

Dnia 16 b. m. minister skarbu podał budżet na rok 1826. Oświadczył, iż dochody przewyższą wydatki ilością 8 milionów franków, bez powiększenia podatków i ciężarów. Pierwsze bowiem mają wynosić 924 milionów 95,704 franków, a drugie 673 milionów 918,714 franków, do czego przydać jeszcze wypada 241 milionów 585,785 fr. na opłatę prowizyi od długów krajowych i funduszy ich umorzenia. Zaprowadzona oszczędność w wydatkach, jest główną przyczyną pomyślnego stanu skarbu. Zdał potem Pan Pemeuse imieniem kommissyi sprawę o projekcie do prawa względem wieczystej prowizyi. Prezes Izby wnioskował, aby Izba po ułatwieniu projektu względem wynagrodzenia emigrantów, zajęła się projektem względem wieczystej prowizyi.

H I S Z P A N I A.

Madryt d. 3 lutego.

(z Gazety Warszawskiej.)

Monarcha dał dwa działa ochotnikom królewskim w tutejszej stolicy.

Dwór wyjedzie na początku kwietnia do Aranjuez.

— Dnia 8. —

Król Jmci był na początku tego miesiąca bardzo chory. Dnia 1 b. m. przywołano nie tylko lekarzy dworskich, lecz nawet kilku innych sławnych do narady. Potem zdrowie Monarchy znacznie się polepszyło.

Xiążę Saski Maksymilian odebrał znowu dowód przychylności od Monarchy naszego, który nadał mu kommanderyą Castel-Novo orderu wojskowego Alcantara, czyniącą rocznego dochodu 150,000 franków.

Wystawienie telegrafów z Kadyxu do Ba-

johny i znaczniejszych miast nadbrzeżnych, kosztować ma 5 milionów franków. Rząd zatwierdził już podany plan, lecz idzie o pieniądze. Pewne towarzystwo francuskie chcełożyć wydatki, lecz za to żąda, aby bez opłaty cła mogło wprowadzać rozmaite towary przez lat kilka.

Wyjechali stąd kommissarze do Londynu dla zaciągnięcia pożyczki 200 milionów realów. Jeden z bankierów angielskich podał już warunki w tej mierze.

Kilku jenerałów hiszpańskich, którzy dawniej dowodzili wojskiem konstytucyjnem w Katalonii, a między którymi są także jenerałowie *Mina* i *Rotten*, wezwano po raz ostatni, aby się stawili w *Barcelonie*.

ANGLIA.

Londyn dnia 12 lutego.

(z *Gazety Warszawskiej*.)

Towarzystwo katolików w *Dublinie* zgromadziło się niedawno i naradzało względem grożącego mu niebezpieczeństwa. Postanowiło podać przez Hrabiego *Donoughmore* prośbę do Parlamentu, aby przed uchwaleniem prawa w tej mierze kazał roztrząsnąć statuta wspomnianego towarzystwa.

Podług doniesień ze Szkocyi, było w zaprzestym tygodniu powietrze w *Annandale* tak łagodne, iż pszczoły zaczęły brzęczeć, jak w maju lub czerwcu. Pola zieleniły się jak podczas wiosny.

Odebrane tu listy z *Kartageny* (w kraju Kolumbijskim) pod d. 7 grudnia donoszą, iż *Boliwar* wszedł do *Cusco* i miał dalej ciągnąć do *Potosi*. Wiadomość ta jednak, jako nie pochodząca z urzędowego źródła, potrzebuje potwierdzenia. Słychać także, iż *Boliwar* przeznaczył do *Lima* 4500 wojska, które z *Panama* popłynęło do *Truxillo*, gdyż go już nie potrzebuje w wyższym Peru.

I z b a N i ż s z a.

Towarzystwa katolików w Irlandyi, były jedynym przedmiotem obrad d. 11 b. m., a lubo sesya trwała do godziny pół do piętej po północy, nie atoli jeszcze nie postanowiono.

— Dnia 15. —

Wczora odprawiła się tu Rada gabinetowa w wydziale spraw zewnętrznych i trwała półtrzeciej godziny.

Z powodu burzy w dniach 3, 4 i 5 b. m. obalił się w kilku miejscach mur przy rzece *Tamizie* w Księstwie *Kent*; woda zalala kilka tysięcy morgów najlepszego gruntu. W *Faversham* mieszkańcy ledwo zdążyli wyjść z domów. Podobne są doniesienia z wyspy *Fowlei* przy *Conger*, z *Scherness* i t. d.

TURCYA.

Od granic tureckich d. 9 lutego.

(z *Gazety Warszawskiej*.)

Wypadki w Serwii zdają się być ważniejsze, aniżeli z początku mniemano. Lubo tameczne teraz poruszenia nie są jeszcze wiadome w całej swojej rozciągłości, wszystkie jednak pogłoski w tym się zgadzają, iż przyjęty niedawno przez Portę systemat menniczny powiększył dotychczasowy ucisk, i Xięcia *Milosza* bardziej znienawidzianym uczynił. Wybuchnienie rozruchu nastąpiło d. 22 stycznia niedaleko *Semendryi*, gdzie lud uwieził dowódcę i własność jego zrabował. *Milosz* miał potem we 3000 wojska ruszyć przeciw *Semendryi* dla przywrócenia porządku. Inne listy z *Nissy* twierdzą, iż serwianie wysłali deputacyą do *Stambułu*, zaręczając swoją wierność dla Porty, i razem prosząc o zarządzenie ich skargom.

Rząd grecki ma posiadać papiery *Kolokotroniego*, które bardzo wykrywają zamysł *Warszawskiego*.

— Dnia 10 —

Niektórzy grecy, a nawet sami turcy, widząc podobieństwo rozruchów w Serwii, z powstaniem przed 4ma laty w *Multanach* i *Wołoszczyźnie*, uważają je za wypadek, oddawna przysposobiony. Wielu przypisuje one corok wzmagającemu się uciskowi w prowincjach tureckich, lecz inni postrzegają w nich związek z stanem rzeczy w *Morei*. Basza belgradzki użył już kilku środków ostrożności. Xięzę *Milosz*, który wszelkimi sposobami usiłuje przytłumić rozruch, zdaje się wszelako zostawać w podejrzeniu u Turków. Jest on wraz z otaczającymi go osobami głównym przedmiotem utyskiwań powstańców; którzy domagali się od niego naprzód rachunku z tyloletniego zarządu krajem, a potem cofnienia nowych postanowień względem podatków i pieniędzy. Po odmówieniu ich żądania, cały obwód *Semendryi* aż do *Jagodiny* wziął się do broni. *Jwan*, brat Xięcia *Milosza*, dowódca w *Pasanafzo* (*Passarowicze*) został uwieziony, i dom jego zrabowano. Dowódca w *Semendryi* i niektórzy Sędziowie, doznali podobnego losu, lecz nie masz dokładnej w tej mierze wiadomości. Xięzę *Milosz*, zagrożony od buntowników w zamku swoim *Kragejowaz*, dowiedziawszy się o tych wypadkach, wezwał zaraz pomocy drugiego brata swego *Efraima*, dowódcy w *Szabazu*, a ten wyszedł z trzysięcznym wojskiem dla przywrócenia spokojności. Niewiadomo jeszcze, co zrobił; mniemają atoli, iż trudno mu będzie przytłumić rozruch. Powstańcy, na których czele (jak słychać) ma być grek, osiadł dawniej w Niemczech, nazwiskiem *Molaja Popovich*, przed przystąpieniem do tego kroku, oświadczyli Baszy belgradzkiemu, iż nie podnoszą buntu przeciwko Portcie, lecz tylko chcą pociągnąć Xiężęcia *Milosza* do zdania sprawy z zarządu jego, twierdząc, iż oszukał Portę, i źle się obchodził z serwianami. Tym czasem jest rzeczą godną uwagi, iż mimo tych wypadków, gościnnie w Serwii są bezpiecznie, i dotąd powstańcy nie napastowali jadących furmanów.

NIEMCY.

Od brzegów Menu d. 16 lutego

(z *Gazety Warszawskiej*.)

Słychać o związku między Królestwami *Bawarskiem* i *Wirtemberskiem*, oraz *Wielkimi Księstwami* *Badenskiem* i *Heskiem*, tudzież *Księstwem* *Nassauskiem*, w celu wolnego handlu w obrębie tych krajów. Do związku tego przyjęto prowincye *Bawarskie* i *Heskie* nad *Renem*, a tym sposobem piękny urodzajny kraj, mający blisko 7 milionów ludności, znajdzie sposoby odbytu płodów swoich. Mówią, iż układ w tej mierze ma być zawarty przez pełnomocników rzeczonych krajów, którzy się zjadą do *Sztuttgartu*.

Podziękowanie.

Wdzięczność jest długiem serca; z tego wywiązując się niżej podpisany oświadcza publiczne podziękowanie W. Józefowi Wolfowi Doktorowi Medycyny, mieszkającemu w Gubernii *Podolskiej*, miasteczku *Czarnym Ostrowie*, gdyż używając rady różnych Doktorów, z ich zalecenia jeżdżąc do wód *Karlsbadzkich*, ciągle byłem cierpiący; dopiero za radą W. Wolffa odzyskawszy lekarstwami i cierpieniem osłabione zdrowie, w tych krótkich wyrazach niosę hołd winny jego talentom. Datt. w Łazurynie *Wielkim* d. 2 febr. 1825 roku.

Andrzej Łochowski b. Chor. pttu Star.

Kurs wileński na assygnaty od dnia 24 stycznia rubel srebrny 3 rub. 77½ kop., imperyal 37 r. 70½ k.

Pozwolono drukować. Z polecenia JW. Wojennego Litewskiego Gubernatora
Andrzej Bucharski Rzeczywisty Radca Stanu i Kawaler.

w Drukarni Redakcyi.

Wilno dnia 25 lutego v. s. 1825 Roku.

R E J E S T R   N A S I O N   S W I E Ż Y C H

Ze składu JPana Karola Henryka Wagne-
ra w Rydze, znajdujących się do sprzedania w
sklepie Wileńskiego Towarzystwa Dobro-
czynności, po następującej cenie.

Z I E L E N I N A.

	sre- brem.
Mayron . . . . . cena za łót jeden	— 18
Tymian	— 18
Lawenda	— 15
Szawlwa, liście wielkie kręte	— 12
Izop	— 12
Ruta	— 12
Melissa	— 12
Kopr wielki włoski	— 12
Kopr pospolity (Dyll)	— 6
Kmin	— 5
Lubszeżuk (Lipstok)	— 12
Rozmaryn	— 18
Bazylika małe liście	— 18
— — wielkie liście	— 18
Portulak zielony	— 12
— — żółty	— 12
Szczaw holenderski wielkie liście	— 10
Szpinak liście wielkie okrągłe, nasiona okrągłe	— 5
— — angielski, ciągle trwający	— 10
Trybulka holenderska (pietruszkowa nać) Persil	— 10
Rzerzucha zwyczajna do sałaty	— 4
— — hiszpańska, nasturcium	— 25
Szczypiorek, pospolicie trybulka zwa- ny Civette	— 12
Cochlearia	— 12
Carde benedicta	— 12
Hollauch	— 12
Szafran (Cartamus tinctorius)	— 50
K A P U S T A.	
Kalafior angielskie nayrańsze	— 60
— — — — — późne wielkie	— 70
— — — — — cypryjskie bardzo wielkie ranne — — — — — późne	— 60
Brokuły włoskie białe	— 18
— — — — — angielskie czerwone	— 18
Kapusta biała ranna cukrowa	— 15
— — — — — ordynaryjna do kwaszenia	— 6
— — — — — wielka holenderska	— 10
— — — — — bardzo wielka brunszwicka płaska	— 12
— — — — — Strasburska (Choux de Milan) ranna	— 15
— — — — — późna wielka	— 12
— — — — — czerwona holenderska wielka ran- na głowiasta	— 12
— — — — — Strasburska, Safoyska	— 15
— — — — — zielona	— 10
Safoyka żółta	— 10
— — — — — bruxelskie wyrostki (Rosenkohl)	— 11
Galarepa biała bardzo ranna	— 15
— — — — — okrągła wielka	— 8
— — — — — niebieska	— 10
Brukiew żółta	— 6
Jarmuż kręty niski	— 6
S A Ł A T A.	
Salata bardzo ranna, angielska głowiasta kamienna do pędzenia	— 18
— — — — — głowiasta wielka złota berlińska	— 18
— — — — — — — — — — azyatycka	— 18
— — — — — pstra z czarnym nasieniem	— 18
Endywia zielona, kręta zimowa	— 12
— — — — — złoto-żółta	— 15

W Ł O S Z C Z Y Z N A.

	R.	K.
Marchew krótką czerwoną ranną hollen- derską do pędzenia	—	10
— — — — — długą, czerwono-żółtą (Burkany)	—	5
Scorzoneria (Schwarzwurtzel)	—	12
Salsefis (Haberwurtzel)	—	12
Cukrowy korzeń (Zuckerwurtzel) sieje się w jesieni	—	25
Pietruszka holenderska	—	10
Pietruszka cukrowa	—	6
Pasternak angielski	—	6
— — — — — holenderski	—	6
Cykoria biała, prawdziwa brunszwicka	—	12
Selery wielkie kłębiaste, lipskie	—	12
— — — — — angielskie, krótkoliściowe	—	15
Buraki wcale czerwone długie holender- skie cwikłowe	—	5
— — — — — holenderskie białe	—	4

R Z E P A.

Rzepa majowa okrągła, biała, ranna	—	6
— — — — — jesienna biała	—	6
— — — — — żółta	—	6

— — — — — mała berlińska cukrowa, czyli teltow-
ska, sieje się w lipcu . . . . .

R Z O D K W I E.

Radysa ranna krótkoliściowa okrągła czerwona	—	6
— — — — — biała	—	6
— — — — — długą czerwoną	—	6
— — — — — białą	—	6
Rzodkiew biała letnia	—	6
— — — — — długą czarną zimową erfurtską	—	6

C E B U Ł A   I   P O R Y.

Cebula wielka hiszpańska okrągła żółta	—	18
— — — — — — — — — — czerwona	—	18
— — — — — — — — — — biała	—	18
— — — — — twarda biała holenderska	—	18
Pory letnie	—	18
— — — — — zimowe	—	18

Z I A R N A   R O Z M A I T E.

Ogórki białe holenderskie ranne	—	24
— — — — — angielskie długie bardzo	—	24
— — — — — zielone angielskie długie	—	18
— — — — — holenderskie ranne	—	18
— — — — — małe rossyjskie	—	8
— — — — — białe długie grube hiszpańskie do pędzenia	—	25
— — — — — zielone perskie dwie stopy długie	—	25
Szparagi wielkie holenderskie	—	10
— — — — — angielskie wielkie grube	—	10
Kardy hiszpańskie (Cardon d'Espagne)	—	18
Karczochy wielkie holenderskie	—	24
Melony Cantalupy i arbuzy 20 sortów	2	50

B O B.

Bob czyli groch Szablasy turecki bardzo szeroki, tyczkowy	—	60
— — — — — perłowy tyczkowy	—	60
— — — — — Proonk czyli turecki ognisty tyczkowy	—	55
— — — — — bardzo szeroki tyczkowy do pędze- nia, (Krüpschwerdsbohne)	—	55
— — — — — żółty nayrańszy do pędzenia (Kaupbohne)	—	40
— — — — — wielki szeroki angielski windsorski	—	25

G R O C H   C U K R O W Y

do użycia razem z łuską.		
Nizki francuzki do pędzenia	—	40
bardzo ranny majowy	—	40
ranny angielski	—	40
— — — — — Szablasy	—	40

	R.	K.
cukrowy karłowaty pół stopy wysokości rosnący (<i>de Grace</i>)	—	40
Szparagowy	1	—
Groch do użycia bez łusek.		
Nizki francuski ranny do pędzenia	—	40
bardzo ranny majowy	—	40
angielski pełny ranny	—	40
niski zielony kaparkowy	—	40
K A R M Y.		
Koniczyna niska biała holenderska (<i>trifolium repens</i>) . . . . . funt.	—	25
— — czerwona wielka hollenderska (<i>trifolium pratense</i>)	—	25
Lucerna (<i>Medicago Sativa</i>)	—	50
Esparecetta (<i>Hedysarum onobrychis</i>)	—	35
Raygrass angielski (<i>Lolium perenne</i>)	—	45
— — francuski (<i>avena elatior</i>)	—	50
Sporek (<i>Spergula arvensis</i>)	—	25
Thymoty grass (<i>Phleum pratense</i>)	1	—
Rzepa wielka angielska Turnips, (<i>Brassica rapa</i>)	1	—
— — — — okrągła (<i>Beta rapa</i>)	1	—
— — — — Szwedzka żółta (<i>Ruta Baga</i>)	1	10
Buraki (Runkelrübe) Beta ciela białe	1	—
— — — — żółte	1	—
— — — — blade czerwone	1	—
K W I A T Y.		
Lewkonia letnia 18 najpiękniejszych kolorów . . . . . paczek	2	50
— — — — 12	2	—
— — — — wszystkie kolory pomieszane zimowe 12	—	18
— — — — wszystkie kolory pomieszane	—	21
Lak, czyli fiołki bardzo ciemne	—	30
— — — — wielkie liście	—	30
Auricula primula, w różnych kolorach	—	30
Gwóździki polne pełne różne	—	30
— — — — rozmaite piórkowe pełne	—	10
— — — — angielskie (Pinks)	—	50
— — — — kartuskie (<i>Dianthus carthusianorum</i>)	—	10
— — — — chińskie (<i>Dianthus chinensis</i>)	—	15
Astry pełne (Reine marguerite)	—	18
— — — — 10 gatunków	1	50
Malwy rozmaite pełne	—	10
— — — — pełne w 30 gatunkach	2	40
Ostrożka angielska pełna w różnych ko- lorach	—	8
Rezeda pachnąca	—	8
Balsamina pełna, w różnych kolorach	—	18
Letnie kwiaty wybor w 25 gatunkach	1	50
— — — — 50	3	—
— — — — 100	6	—
Auricula	—	30
Groszek pachnący	—	7½
Amarilis formosissima 1 sztuka	—	25
Astry pełne 10 gatunków	1	50
Georginy 18 ditto	2	—
Escolische flentze 25 kolorów	3	50
ditto ditto 50	7	—
Krzewy ciągle kwitnące 25	2	—
— — — — 50	3	80
— — — — 100	7	—
Treybhauzowe kwiaty 25	3	50
— — — — 50	7	—
Ranunkuły różnych kolorów w paczkach po 25 sztuk	1	25
Anemony różne w paczkach po 25 sztuk	1	25

Jako wszystkie takowe nasiona są w naj-
lepszych gatunkach dobre i pewne, odsyłający
one zaręcza, i sprzedają się w zapieczętowanych
przez niego samego paczkach.

Zyczący mieć inne rozmaitego rodzaju
krzewy lub rośliny albo też nasiona, będą mie-
li one dostarczone po tej samej cenie co i w
Rydzie, jeżeli na to dadzą sprawunek do Towar-
zystwa Dobroczynności w Wilnie, płacąc z gó-
ry za koszt sprawunku, z dodatkiem wydatku za
przesyłkę pieniędzy i transport z Rygi do Wilna.

JPan Wagner poleca bardzo gospodarzom
wybor 36 gatunków kartofli do rozmnożenia,
które się dobrocią i obfitością w rozmnożeniu
zalecają. Takowe mieć można dostarczone w
Wilnie gdy mrozy ustaną, dawszy poprzedni-
czo komis na one Towarzystwu Dobroczynno-
ści. Cena za 36 gatunków, z których każdego
6 do 25 sztuk, za wszystkie 10 rubli srebrem w
Wilnie, nie płacąc więcej żadnego kosztu za
transport. Takowe kartofle większymi nie
sprzedają się ilościami, gdyż tylko dla rozmno-
żenia w prowincyi są postanowione.

Szczególne katalogi nasion ogrodowych,
cebulek i tym podobnych, rozdają się amato-
rom bezpłatnie w sklepie Towarzystwa Dobro-
czynności w Wilnie; ogólny zaś katalog wszy-
stkich nasion kwiatowych, krzewów, drzew,
roślin, i t. d. znajdujących się u JPana Wa-
guera, sprzedaje się po 25 kopiejek srebrem.

Nasienie czerwonej koniczyny.

1 Można je dostać za pomірną cenę,
wschodu pewnego, w pałacu JW. Jenerała Hra-
bi Paca przy ulicy wielkiej, ktoby chciał kupić,
spytać raczy u JP. Janowskiego murgrabiego te-
go pałacu.

3. Magistratura Powszechny Opieki na
dniu 8 zeszłego mca stycznia otrzymawszy od
JW. Łąskiego sprawującego obowiązek Mini-
stra wewnętrznych interesów Państwa przedpi-
sanie z załączeniem do należytego rozpatrzenia
darownego Dokumentu JJMość Xieży Thadeu-
sza i Felixa Wołżyńskich Kanoników Chelms-
kich, przez który legują dla szpitala i klasztoru
OO. Bonifratrow Wilenskich dwa falwarki
Szubsztule i Kamienny Łog Olechnowski czyli
Haniew zowiące się w Wilenskim powiecie
w parafii Kalwaryjskiej, oraz murowanka w
mieście Wilnie za Ostrą Bramą na ulicy ostrym
końcu sytuowane, do dziedzictwa tychże Woł-
żyńskich należące, zgodnie z postanowieniem
swoim w dniu 29 tegoż mca stycznia nastalym;
o takowym funduszu JJXieży Wołżyńskich po-
dając do publiczney wiadomości, wzywa wszel-
kiego rodzaju kredytorów ich i pretensorów
ztem zastrzeżeniem, iżby oni wprzeciagu naj-
prędzszego czasu o pretensjach swoich podawali
do Magistratury prozby z dołączeniem posługu-
jących na nie dowodów dla dalszego podług
prawa rozporządzenia.

Inspektor Zwierzchności medyczey Wi-
lenskiej Gubernii Karol Friedeburg.

Sekretarz Pietraszewski.

Nowe Dzieła.

Zabawki Wierszem Ignacego Kułakowskie-
go. W Wilnie w drukarni A. Marciniowskie-
go 1824.

Dostać można w Redakcyi Kuryera Li-
tewskiego. Cena Exemplarza:

na papierze białym kop. 60
— — — moskiewskim 45
— — — ordynaryjnym 30